

718252
Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8129 Dep
0032 OSLO

Vår referanse
13/00070-1

Dato
4. februar 2013

Kommentarer til Stortingsmelding nr 9 (2012-2013)

Den Norske Tannlegeforening ønsker med dette å gi noen innspill til Stortingsmelding nr 9, En pasient – en journal. NTF ser det som positivt at man nå ønsker å se helhetlig på eHelse, og at både tekniske løsninger, organisatoriske forhold og juridiske hindringer skal sees i sammenheng for å få bedre løsninger til det beste for samfunnet og pasienten. Dette er en melding som bærer preg av å være overordnet uten å gå i detaljer. Om journalens visjon vil være et fornuftig endepunkt er foreløpig usikkert. Tidshorisonten i meldingen må ha for å kunne oppnå dette tilsier at teknologien vil ha utviklet nye løsninger innen den tid. Like fullt ser vi mange av de overordnede tankene som meget positive.

Den Norske Tannlegeforening mener like fullt at meldingen har noen vesentlige mangler og ønsker å påpeke noen av disse. Vår bekymring er at meldingen blir lite verdifull på grunn av sin mangel på konkrete tiltak, den står i fare for å bli et luftslott. På enkelte områder mener vi også sentrale valg kan hindre en videre utvikling.

Kodeverk og standarder

NTF savner konkrete tiltak for å utvikle og kvalitetssikre kodeverk, terminologi og standarder for samhandling i hele helsesektoren. Standarder som ikke favner helse- og omsorgssektoren er hindrende for integrering av det øvrige kommunale og private helsevesenet, eksempelvis tannleger, fysioterapeuter, psykologer, kiropraktorer m fl. Blant annet har tannlegene opplevd meget store problemer med meldingsutveksling. Dette har direkte sammenheng med for dårlige standarder for kommunikasjon og for dårlig sertifisering. Som det påpekes på side 12 øker «kompleksiteten eksponentielt for hver aktør som skal være med» i toveis kommunikasjon med de øvrige.

Visjonene om nasjonale registre, tilgang til pasientdata på tvers av virksomheter, pasienters leserettigheter og muligens til slutt en journal for alle helseopplysninger vil på ingen måte bidra til å løse disse problemene. De problemstillingene vi møter i dag vil snarere øke betraktelig i en slik

fremtid, i tillegg til at man får inn problemer relatert til grensesnitt. Denne grunnmuren for videre utvikling ser ikke ut til å være omtalt tilstrekkelig i meldingen.

NTF mener meldingen burde peke på konkrete tiltak for å bedre utvikling og kvalitetssikring av omforente standarder og kodeverk som både tannleger og andre helsepersonellgrupper kan bruke. Innen fellesløsninger innføres bør også grensesnitt defineres tydelig.

Juridiske forhold

Det er svært positivt at man nå er villig til å se informasjonssikkerhet i et bredere perspektiv enn utelukkende konfidensialitet. Dette ser vi som et vesentlig bidrag til pasientsikkerheten. Det er derfor vesentlig at behov for endringer i lovverket kartlegges og gjennomføres i forkant av driftsetting av tekniske løsninger. Per i dag har ofte lovverket hengt langt etter teknologisk forsvarlige og etterspurte løsninger. På denne måten burde lovverket per i dag også nevnes som et direkte hinder for innovasjon innen IKT i helsesektoren.

I tillegg ønsker vi å påpeke at dagens lovverk og initiativ til endringer ofte har basert seg på en for snever behovsanalyse; spesielt i forhold til å ta hensyn til andre grupper enn leger og sykehus. Tannleger må tas med i vurderingene.

Finansieringssystem

Det påpekes at man skal se på finansieringssystemet i primærhelsetjenesten for å bidra til økt grad av elektronisk kommunikasjon mellom pasienter og leger. NTF mener dette fokuset bør gjøres videre slik at det også inkluderer samhandling mellom helsepersonell. Per i dag er trygdens refusjonssystem i større grad et direkte hinder for økt elektronisk samhandling enn en stimulans. Elektronisk spesialistvurdering bør kunne utløse trygderefusjon selv om pasienten ikke er til stede.

Innflytelse og medvirkning

Den Norske Tannlegeforening finner det sterkt bekymringsfullt at nesten hele den private tjenesteytende helsesektor er utelatt når sentrale aktører omtales. Behandlergrupper som tannleger, psykologer, fysioterapeuter, psykologer osv. er per i dag ikke representert i de utvalgene som nevnes, dvs. E-helsegruppen og NUIT. Innspill etterspørres i tillegg i svært liten grad og i det minste for oss oppleves det som vanskelig å komme gjennom med innspill, og å få forståelse for egne behov. Dette resulterer ofte i at det utvikles løsninger som er tilpasset andre, eller ingen løsninger overhodet. I mange tilfeller er man bare glemt i viktige prosesser, noe som igjen hindrer videre deltakelse i den elektroniske samhandlingen.

Når det så i tillegg sies at man ønsker å innføre nye, nasjonale løsninger ved bruk av lovverket eller avtaleverket, blir dette svært problematisk. I mange tilfeller vil for eksempel tannleger kunne bli lovpålagt å delta i nasjonale IKT-satsinger uten mulighet til å nyttiggjøre seg løsningene. I tillegg vil det være praktisk talt umulig å oppnå positiv kost-nytte verdi.

Disse forholdene er likevel bagatellmessige sett opp mot den største trusselen. Det vil ikke være mulig å oppnå sømløse pasientforløp, en rekke pasienttjenester, de nasjonale systemene eller effektiviseringsgevinstene hos kjernegruppene leger, helseforetak og kommunal pleie- og omsorg uten at alle helseprofesjonene inkluderes - ettersom kjernegruppene i så fall må opprettholde manuelle systemer for å kommunisere med øvrige grupper i helsevesenet.

Eksisterende prosjekter

Det er også bekymringsfullt at meldingen legger såpass stor og ukritisk vekt på å fullføre igangsatte prosjekter. eResept ser NTF så langt på som positivt. Men NTF er langt mer skeptisk når det sies at man skal fullføre meldingsutvekslingen. Dette kan etter vårt syn bare gjennomføres dersom det ryddes opp i en del grunnleggende forhold rundt standarder, kommunikasjon og kodeverk. Dersom meldingsutveksling gjennomføres slik det ligger i dag er det en betydelig risiko for at prosjektet i seg selv vil hindre, forsinke og fordyre de prosjektene som følger av målsetningene i meldingen.

Kjernejournalen er nok et eksempel på et område hvor tannhelsesektoren ikke har vært inkludert overhodet.

NTF mener standarder, kodeverk, godkjenningsprosedyrer og revisjon av lovverket bør gis en langt viktigere plass i meldingen, og bør settes som en forutsetning for å gjennomføre eksisterende prosjekter.

Med vennlig hilsen
Den norske tannlegeforening

Camilla Hansen Steinum

President

Aril Jul Nilsen

fagsjef